T096 ATĐ 8 (06) Luận A Tỳ Đàm Tỳ Bà Sa Q46-Kiền Độ Sử-Mười Môn

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 46 157

LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA
QUYEÅN 46

Chöông 2: KIEÀN-ÑOÄ SÖÛ

Phaåm 4: MÖÔØI MOÂN, Phaàn 10

Laïi coù ba vieäc, neân goïi laø tam-muoäi: 1. Truï moät duyeân. 2. Heä thuoäc ôû moät duyeân. 3. Chaùnh tö duy. Laïi coù ba vieäc, neân goïi laø tam-muoäi: 1. Töï söûa taâm cho ñuùng. 2. Sinh, gieo troàng caên thieän. 3. Laøm cho taâm ngay thaúng noái tieáp nhau. Laïi coù ba vieäc, neân goïi laø tam-muoäi: 1. ÔÛ trong duyeân khoâng theo. 2. Gìn giöõ caùc thöù phaùp thieän. 3. Coù coâng naêng khieán caùc thöù taâm thieän ñeàu truï trong moät duyeân. Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Vì sao goïi laø tam-muoäi? Ñaùp: Vì coù theå laøm cho caùc thöù taâm thieän döøng laïi trong moät duyeân, thuyeát khaùc nhö treân. Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: Tam-muoäi coù nhieàu teân goïi: Coù tam- muoäi phaùp thieän. Coù tam-muoäi phaùp baát thieän. Coù tam-muoäi cuûa phaùp voâ kyù. Coù tam-muoäi Khoâng thöù lôùp. Trong ñaây noùi tam-muoäi chaùnh taâm, goïi laø tam-muoäi. Giôùi: Höõu laäu, leä thuoäc ba coõi, voâ laäu khoâng leä thuoäc. Ñòa: Höõu laäu ôû möôøi moät ñòa, voâ laäu ôû chín ñòa. Thaân, nöông döïa: Döïa vaøo haønh thaân cuûa ba coõi: Khoâng coù hai haønh, voâ nguyeän coù möôøi haønh, voâ töôùng coù boán haønh. Duyeân laø:Tam-muoäi Khoâng, höõu laäu laø: Duyeân vôùi taát caû phaùp,

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 46 158

voâ laäu: Duyeân vôùi khoå ñeá. Voâ nguyeän duyeân ba ñeá, voâ töôùng duyeân vôùi dieät ñeá. Nieäm xöù: Tam-muoäi Khoâng, voâ nguyeän laø boán nieäm xöù. tam-muoäi Voâ töôùng laø phaùp nieäm xöù. Trí: Tam-muoäi Khoâng ñi chung vôùi boán trí: Phaùp trí, tyû trí, ñaúng trí vaø khoå trí. Tam-muoäi Voâ nguyeän ñi chung vôùi baûy trí, töø dieät trí. Tam- muoäi Voâ töôùng ñi chung vôùi boán trí: Phaùp trí, tyû trí, ñaúng trí vaø dieät trí. Veà tam-muoäi: Töùc caên cuûa tam-muoäi. Toùm laïi, tam-muoäi töông öng vôùi ba caên. Quaù khöù, vò lai, hieän taïi, laø ba ñôøi. Duyeân

vôùi phaùp ba ñôøi: tam-muoäi Voâ duyeân vôùi ba ñôøi vaø phaùp khoâng phaûi ñôøi. Voâ nguyeän duyeân vôùi ba ñôøi. Voâ töôùng duyeân chaúng phaûi ñôøi. Thieän, baát thieän, voâ kyù: Laø thieän duyeân thieän. Baát thieän, voâ kyù: Khoâng, voâ nguyeän duyeân ba thöù. Voâ töôùng duyeân thieän. Laø leä thuoäc ba coõi, khoâng leä thuoäc: Hoaëc leä thuoäc ba coõi, hoaëc khoâng leä thuoäc. Duyeân leä thuoäc ba coõi vaø khoâng leä thuoäc: tam-muoäi Khoâng Höõu laäu duyeân leä thuoäc ba coõi vaø khoâng leä thuoäc. Voâ laäu duyeân leä thuoäc ba coõi. Voâ nguyeän duyeân leä thuoäc ba coõi vaø khoâng leä thuoäc. Voâ töôùng duyeân khoâng leä thuoäc. Laø Hoïc, Voâ hoïc, Phi hoïc Phi Voâ hoïc: Laø ba thöù. Duyeân Hoïc, Voâ hoïc, Phi hoïc Phi Voâ hoïc: Tam-muoäi Khoâng: höõu laäu: Duyeân vôùi ba thöù. Voâ laäu: Duyeân vôùi Phi hoïc phi Voâ hoïc. Voâ nguyeän: Duyeân vôùi ba thöù. Voâ töôùng: Duyeân Phi hoïc Phi Voâ hoïc. Laø kieán ñaïo döùt, tu ñaïo döùt, khoâng döùt: Höõu laäu laø tu ñaïo döùt, voâ laäu laø khoâng döùt. Duyeân kieán ñaïo döùt, tu ñaïo döùt, khoâng döùt: Tam-muoäi Khoâng, höõu laäu: Duyeân vôùi ba thöù, voâ laäu: Duyeân vôùi kieán ñaïo döùt, tu ñaïo döùt. Voâ nguyeän duyeân ba thöù, voâ töôùng duyeân khoâng döùt. Duyeân danh, duyeân nghóa: Khoâng, voâ nguyeän duyeân nghóa, duyeân danh. Voâ töôùng duyeân nghóa. Duyeân vôùi thaân mình, thaân ngöôøi, chaúng phaûi thaân: tam- muoäi Khoâng: höõu laäu thì duyeân ba thöù. Voâ laäu vaø voâ nguyeän thì duyeân vôùi thaân mình, thaân ngöôøi. Voâ töôùng duyeân chaúng phaûi thaân. Neáu laø tam-muoäi Khoâng thì ñeàu chuyeån vaän haønh khoâng chaêng? Ñaùp: Hoaëc tam-muoäi Khoâng khoâng chuyeån vaän haønh khoâng, cho ñeán noùi roäng thaønh boán tröôøng hôïp:

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 46 159

1. Tam-muoäi Khoâng khoâng chuyeån vaän haønh khoâng, nghóa laø tam- muoäi Khoâng chuyeån vaän haønh voâ ngaõ. 2. Chuyeån vaän haønh khoâng chaúng phaûi tam-muoäi Khoâng, nghóa laø haønh khoâng haønh laø phaùp töông öng cuûa tam-muoäi Khoâng. 3. Tam-muoäi Khoâng chuyeån vaän haønh khoâng, nghóa laø tam-muoäi Khoâng cuûa haønh khoâng haønh. 4. Chaúng phaûi tam-muoäi Khoâng, chaúng phaûi chuyeån vaän haønh khoâng, nghóa laø neáu nhaän laáy chuûng taùnh naày, chuyeån vaän phaùp töông öng vôùi tam-muoäi Khoâng cuûa haønh voâ ngaõ. Neáu khoâng nhaän laáy chuûng taùnh naày, thì tröø ngaàn aáy vieäc treân! Ñaõ chuyeån vaän, seõ chuyeån vaän cuõng gioáng nhö theá. Nhö haønh khoâng cuûa tam-muoäi Khoâng, laäp ra boán tröôøng hôïp, thì tam-muoäi Khoâng chuyeån vaän haønh voâ ngaõ cuõng gioáng nhö theá. Voâ nguyeän coù ba möôi thöù boán tröôøng hôïp. Voâ töôùng coù möôøi hai thöù boán tröôøng hôïp, hôïp laïi thaønh boán möôi taùm thöù boán tröôøng hôïp. Hoûi: tam-muoäi vaø moân giaûi thoaùt coù gì khaùc nhau? Ñaùp: tam-muoäi laø höõu laäu, voâ laäu, moân giaûi thoaùt chæ laø voâ laäu. Hoûi: Vì sao tam-muoäi laø höõu laäu, voâ laäu? Moân giaûi thoaùt chæ laø voâ laäu? Ñaùp: Moân giaûi thoaùt khoâng theå laø höõu laäu, khoâng theå laø söï raøng buoäc. Hoûi: Vì ñöôïc chaùnh quyeát ñònh hay vì heát laäu, maø laäp moân giaûi thoaùt? Neáu do ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, thì khoå phaùp nhaãn töông öng vôùi ñònh, leõ ra laø moân giaûi thoaùt? Neáu do heát laäu, thì ñònh Kim cöông duï leõ ra laø moân

giaûi thoaùt? Ñaùp: Neân noùi raèng: Ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, cuõng do heát laäu, goïi laø moân giaûi thoaùt. Vì sao? Vì ñöôïc taát caû Thaùnh ñaïo, ñeàu goïi laø quyeát ñònh, taát caû ñeàu döùt tröø heát goïi laø heát laäu. Nhö phaùp Theá ñeä nhaát theo thöù lôùp, ñöôïc khoå phaùp nhaãn, khoå theo thöù lôùp ñöôïc taäp, taäp theo thöù lôùp ñöôïc dieät, dieät theo thöù lôùp ñöôïc ñaïo. Heát laäu: Hoaëc döïa vaøo tam-muoäi Khoâng maø döùt heát laäu cuûa ba coõi. Hoaëc döïa vaøo tam-muoäi Voâ nguyeän maø döùt heát laäu ba coõi, hoaëc döïa vaøo tam-muoäi Voâ töôùng maø döùt heát laäu ba coõi. Hoûi: Vì sao goïi laø moân giaûi thoaùt? Ñaùp: Ví nhö phaùp duøng thuaãn. Ví nhö ngöôøi giao ñaáu, caàm thuaãn ôû tröôùc, chaët ñöùt ñaàu keû thuø. Haønh giaû baáy giôø gìn giöõ moân giaûi thoaùt, nhö caàm thuaãn ôû tröôùc, chaët ñöùt keû thuø phieàn naõo, thaønh töïu ñaàu khoâng thaønh töïu ñòa rôi vaøo ñaém nhieãm. Nhö noùi: Ñònh laø Thaùnh ñaïo, baát ñònh

laø taø ñaïo. Taâm ñònh ñöôïc giaûi thoaùt, chaúng phaûi taâm baát ñònh. Ngöôøi coù ñònh coù theå bieát söï sanh töû, dieät cuûa aám. Luaän Thi Thieát noùi roäng veà khoâng, ñoù laø: noäi khoâng, ngoaïi khoâng, noäi ngoaïi khoâng, höõu vi khoâng, voâ vi khoâng, voâ thæ khoâng, taùnh khoâng, voâ sôû höõu khoâng, ñeä nhaát nghóa khoâng, khoâng khoâng. Vì sao Luaän Thi Thieát noùi roäng veà khoâng? Ñaùp: Vì khoâng laø ñoái trò gaàn cuûa hai möôi thaân kieán. Kinh Phaät noùi: Neáu ñeä töû baäc Thaùnh, coù ñaày ñuû traøng hoa ba tam- muoäi thì coù theå döùt tröø phaùp baát thieän, tu haønh phaùp thieän. Hoûi: Vì sao noùi ba tam-muoäi laø traøng hoa? Ñaùp: Do traøng hoa kia raát töôi ñeïp, ngöôøi ñôøi thaáy sinh taâm vui veû toân troïng. Nhö luùc tuoåi treû, ñaàu quaán traøng hoa, nam, hoaëc nöõ, ñeàu sinh ra taâm aùi kính. Haønh giaû cuõng theá. Neáu ñeo traøng hoa tam-muoäi thì chö Thieân, ngöôøi ñôøi ñeàu sinh taâm yeâu kính. Laïi nöõa, nhö ngöôøi ñaàu buoäc traøng hoa thì gioù khoâng theå laøm roái toùc, ñöùng ñaàu caùc coâng ñöùc. Neáu buoäc traøng hoa tam-muoäi thì ngoïn gioù traïo cöû khoâng theå nhieãu loaïn. Ví nhö ñoùa hoa, neáu ta keát chuùng laïi thaønh traøng thì seõ duïng vaøo nhieàu vieäc. Caùc coâng ñöùc cuõng theá, neáu xoû thaønh traøng thì duøng vaøo nhieàu vieäc, coù theå ñöôïc chaùnh quyeát ñònh, ñöôïc quaû lìa duïc heát laäu. Laïi nöõa, ngöôøi ñôøi ñoái vôùi caùc ñoùa hoa ñöôïc xaâu laïi, nghó laø voøng hoa. Hieàn Thaùnh cuõng theá, duøng ba tam-muoäi ñeå buoäc caùc coâng ñöùc, cuõng nghó laø traøng hoa. Cuõng nhö ngöôøi ñôøi keát nhöõng ñoùa hoa theo thöù lôùp, nghó laø voøng hoa. Hieàn Thaùnh cuõng theá! Buoäc taâm theo thöù lôùp ôû trong moät duyeân, cuõng nghó laø voøng hoa. Kinh Phaät noùi: tam-muoäi Khoâng laø truù xöù cuûa Thöôïng toïa. Hoûi: Vì sao noùi tam-muoäi Khoâng laø truù xöù cuûa Thöôïng toïa? Ñaùp: Vì caùc Thöôïng toïa thöôøng cö truù ôû choã naày. Trong ba coõi, Ñöùc Phaät laø Thöôïng toïa coù ñöùc, keá laø Bích-chi Phaät, keá laø Toân giaû Xaù- lôïi-phaát, vì thöôøng ôû choã naày, neân noùi laø truù xöù cuûa Thöôïng toïa. Laïi nöõa, khoâng laø phaùp baát coäng trong noäi ñaïo, maø noäi ñaïo taát caû ñeàu laø Thöôïng toïa. Ngoaïi ñaïo heát thaûy ñeàu laø nieân thieáu. Ngöôøi trong noäi ñaïo, chæ taùm tuoåi (Haï laïp) ñeàu ñaõ laø Thöôïng toïa. Vì sao? Vì ñaõ thaønh töïu phaùp Thöôïng toïa. Ngöôøi ngoaïi ñaïo, taùm

möôi tuoåi, ñeàu laø nieân thieáu. Vì sao? Vì thaønh töïu phaùp nieân thieáu. Hoûi: Caùc ngoaïi ñaïo coù voâ nguyeän, voâ töôùng chaêng? Ñaùp: Duø voâ caên baûn, nhöng vaãn coù söï gioáng nhau. Haïnh thoâ gioáng vôùi voâ nguyeän, haønh chæ gioáng vôùi voâ töôùng, khoâng cho ñeán khoâng gioáng

nhau huoáng chi laø caên baûn. Laïi nöõa, vì coù theå sinh ra phaùp Thöôïng toïa, neân khoâng goïi laø truù xöù Thöôïng toïa. Phaùp cuûa Thöôïng toïa laø ñaïo quaû cuûa ñaïo. Caùi gì sinh ra? Ñoù laø Khoâng coù theå sinh ra. Laïi nöõa, vì an truï nôi phaùp thaåm ñeá, neân Khoâng goïi laø truù xöù cuûa Thöôïng toïa. Neáu chuùng sinh khoâng ñöôïc tam-muoäi Khoâng, thì taùnh tình seõ raát thoâ thaùo. Neáu ñöôïc tam-muoäi Khoâng, thì taùnh tình seõ baát ñoäng nhö nuùi. Cho neân, Toân giaû Cuø-sa noùi raèng: Neáu bieát phaùp giaûi thoaùt thì taùnh tình seõ ñöôïc xeùt tra chaéc chaén. Taùnh tình ñöôïc xeùt tra chaéc chaén, goïi laø Thöôïng toïa. Cho neân noùi Khoâng laø truù xöù cuûa Thöôïng toïa. Laïi nöõa, khi haønh giaû truï nôi phaùp Khoâng: Vöøa yù - khoâng vöøa yù, toát ñeïp - khoâng toát ñeïp, vieäc coù lôïi ích - vieäc khoâng coù lôïi ích, vieäc vui giuùp cho ñôøi soáng, vieäc khoå giuùp cho ñôøi soáng, trong nhöõng vieäc naày, taâm khoâng dao ñoäng. Nghe noùi: Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, luùc meï ngaøi qua ñôøi, ñeä töû ôû chung laïi hoaøn tuïc. Tyø-kheo Tröôøng Xæ thöôøng coù taâm ngôø vöïc, oaùn gheùt Toân giaû Xaù-lôïi-phaát neân nghó raèng: Nay mình neân ñeán ñoù, baùo vôùi oâng ta tin khoâng toát naày. Baáy giôø, Tyø-kheo Tröôøng Xæ voäi vaøng ñeán choã Toân giaû Xaù-lôïi-phaát noùi: Tröôûng giaø neân bieát! Meï oâng ñaõ qua ñôøi, ñeä töû ôû chung ñaõ hoaøn tuïc! Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñaùp: Meï ta ñaõ qua ñôøi, ñoù laø phaùp coù thaân. Ñeä töû cuûa ta hoaøn tuïc, ñoù laø phaùp cuûa phaøm phu. Luùc aáy, Tyø-kheo Tröôøng Xæ nghó raèng: Tröôûng giaø Xaù-lôïi-phaát duø noùi lôøi nhö vaäy, nhöng taâm chaéc haún coù khaùc! Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, vì vieäc naày, neân vaøo luùc saùng sôùm, ñaõ ñaép y oâm baùt vaøo thaønh Xaù-Veä, theo thöù lôùp khaát thöïc. AÊn xong, trôû laïi truù xöù, giaûi y, röûa baùt, röûa chaân xong, laáy Ni- sö -ñaøn mang treân vai, töø röøng Kyø- Hoaøn ñi ñeán röøng An-Ñaø, ban ngaøy trôøi naéng, Toân giaû ñeán ngoài döôùi coäi caây, trong taâm nghó raèng: ÔÛ theá gian, neáu ñaõ töøng coù saéc ñeïp khaû aùi, ñeán khi bieán ñoåi tieâu tan, khieán ta sinh lo buoàn, khoå naõo! Khoâng quaùn khaép laøm sao thaáy ñöôïc coù - khoâng. Ñeán chieàu toái, toân giaû Xaù-lôïi-phaát töø röøng An- Ñaø, trôû laïi röøng Kyø- Hoaøn. Luùc naøy, Tröôûng giaø A-nan ñang kinh haønh beân caïnh coång Tinh xaù maø Ngaøi cö truù, nhìn thaáy Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñeán beøn hoûi: Toân giaû Xaù-lôïi-phaát töø nôi naøo ñeán? Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñaùp: Toâi töø röøng An-ñaø ñeán. A-nan laïi hoûi: Toân giaû Xaù-lôïi-phaát! ÔÛ röøng An-ñaø, Ngaøi thöôøng truï trong tam-muoäi naøo? Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñaùp: Truï trong tam-muoäi giaùc quaùn.

A-nan laïi hoûi: Truï trong giaùc naøo quaùn naøo? Toân giaû Xaù-lôïi-phaát noùi: ÔÛ röøng An-ñaø, vaøo ban ngaøy, toâi ñaõ coù giaùc nhö theá naày: Theá gian töøng coù

saéc ñeïp ñaùng yeâu, cho ñeán noùi roäng. A-nan hoûi: Toân giaû Xaù-lôïi-phaát! YÙ oâng theá naøo? Vì coù saéc nhö theá chaêng? Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñaùp: Khoâng! A-nan laïi noùi: Ngaøi thöôøng noùi raèng: Neáu Phaät khoâng xuaát theá thì chuùng ta seõ trôû thaønh nhöõng keû khoâng coù maét maø cheát. Ñöùc Phaät laø saéc maàu nhieäm ñaùng yeâu, neáu seõ bieán ñoåi, tan dieät, Ngaøi coù caûm thaáy buoàn lo khoå naõo chaêng? Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñaùp: Neáu khieán cho Ñöùc Theá toân bieán ñoåi, tan dieät, toâi seõ khoâng sinh taâm khoå naõo, lo buoàn, chæ nghó raèng: Ñöùc Theá toân nhanh choùng nhaäp Nieát-baøn, con maét cuûa theá gian nhanh choùng dieät maát! Tröôûng giaø A-nan khen raèng: Laønh thay! Laønh thay! Toân giaû Xaù- lôïi-phaát! Ngaøi ñaõ kheùo dieät tröø ngaõ kieán, ngaõ sôû kieán vaø ngaõ maïn, ñaõ chaët ñöùt coäi reã cuûa chuùng, nhö chaét ñöùt ñaàu caây Ña-la, khoâng coøn moïc laïi nöõa! Ñöùc Nhö lai duø laø saéc thaân ñaùng kính yeâu, nhöng neáu seõ bò bieán ñoåi, tan dieät thì coù khoå naõo lo buoàn naøo chaêng? Cho neân khi haønh giaû truï trong phaùp Khoâng kia, ñoái vôùi nhöõng vieäc vöøa yù, khoâng vöøa yù, toát hay khoâng toát, coù lôïi ích, khoâng coù lôïi ích, giuùp soáng vui hay theâm soáng khoå, taâm vaãn khoâng xao ñoäng. Vì theá, neân goïi Khoâng laø truù xöù cuûa Thöôïng toïa. Laïi noùi: Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñang ôû trong moät khu röøng thuoäc nöôùc Caâu-taùt-la. Baáy giôø coù Phaïm chí A Kyø Baø cuõng ñang ôû trong khu röøng aáy, caùch choã Toân giaû Xaù-lôïi-phaát khoâng xa, gaëp luùc ngöôøi daân sôû taïi ñang saém söûa tieát hoäi thaùng tö, vò Phaïm chí noï vaøo trong thoân, uoáng nhieàu thöù röôïu ngon, aên thòt heo no neâ, laïi coøn ñem thòt thöøa vaø moät bình röôïu trôû laïi khu röøng oâng ta ñang cö nguï, thaáy Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñang ngoài beân moät coäi caây, lieàn sinh ra taâm khi deã: Ngöôøi kia vaø ta ñeàu laø ngöôøi xuaát gia. Nay ta raát vui maø Tyø-kheo kia laïi raát khoå, lieàn noùi keä: Ta uoáng röôïu neáp ngon Leùn mang moät bình veà Caây coû nuùi treân ñaát Thaáy chuùng nhö ñoáng vaøng. Luùc aáy, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát nghó raèng: Phaïm chí nhö thaây cheát naày ñang nhaém vaøo mình ñeå noùi baøi keä nhö theá. Vaäy mình cuõng neân noùi

keä ñaùp laïi. Döùt, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát noùi keä: Ta uoáng röôïu voâ töôùng Laïi leùn mang bình khoâng Caây coû nuùi treân ñaát Nhìn chuùng nhö ñoáng daõi. Trong keä naày, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñaõ duøng ba moân giaûi thoaùt, taïo neân tieáng gaàm sö töû. Nhö noùi: Ta uoáng röôïu voâ töôùng laø moân giaûi thoaùt voâ töôùng. Laïi leùn ñem chieác bình khoâng laø moân giaûi thoaùt khoâng. Caây coû, nuùi treân ñaát, xem chuùng nhö ñoáng daõi laø moân giaûi thoaùt voâ nguyeän. Noùi voâ töôùng coù nhieàu teân: Hoaëc noùi khoâng laø voâ töôùng, hoaëc noùi kieán ñaïo laø voâ töôùng, hoaëc noùi giaûi thoaùt taâm khoâng lay ñoäng laø voâ töôùng, hoaëc noùi Phi töôûng Phi phi töôûng xöù laø voâ töôùng, hoaëc noùi voâ töôùng laø voâ t öôùng. Noùi Khoâng laø voâ töôùng: Nhö kinh noùi: Coù moät Tyø-kheo ñöôïc ñònh Taâm Voâ Töôùng. Vò Tyø-kheo kia vì caên taùnh chaäm luït, neân khoâng bieát ñònh naày coù coâng ñöùc gì, quaû baùo gì, beøn nghó: Ai bieát coâng ñöùc, quaû baùo cuûa ñònh naày? Roài laïi nghó: Tröôûng giaø A-nan, ngöôøi ñöôïc Phaät khen ngôïi, caùc baäc

phaïm haïnh kính tin, taát nhieân phaûi bieát ñònh naày coù coâng ñöùc, quaû baùo. Nay ta neân ñeán ñoù hoûi veà vieäc aáy! Laïi nghó: Tröôûng giaø A-nan laø ngöôøi kheùo bieát töôùng maïo cuûa söï vaät, neáu ta ñeán ñoù hoûi thì e Tröôûng giaø seõ hoûi laïi ta: OÂng ñaõ ñöôïc ñònh naày chaêng? Neáu ta ñaùp ñöôïc thì Tyø-kheo kia seõ cho laø do thieåu duïc neân che giaáu, ngöôøi kheùo noùi phaùp khoâng muoán baøy toû coâng ñöùc cuûa mình. Coøn neáu ñaùp khoâng ñöôïc thì roõ raøng laø noùi doái. Neáu noùi lôøi khaùc, thì vieäc thöa ñaùp khoâng thích ñaùng, töùc laø gaây naõo loaïn Tyø-kheo Thöôïng toïa, nhöng töø tröôùc ñeán nay ta khoâng töøng quaáy nhieãu Tyø-kheo Thöôïng toïa! Vaäy nay ta cöù ñi theo sau vò Tyø-kheo kia, neáu vò aáy vì ngöôøi khaùc noùi phaùp naày thì ta seõ ñöôïc nghe! Baáy giôø, vò Tyø-kheo kia ñaõ töøng theo Toân giaû A-nan trong saùu naêm, maø cuõng khoâng nghe Toân giaû A-nan vì ngöôøi khaùc giaûi thích. Luùc aáy, vò Tyø-kheo naày môùi hoûi Tröôûng giaø A-nan: Neáu ngöôøi ñaõ ñöôïc ñònh Taâm Voâ Töôùng, thì taâm khoâng coù theâm, bôùt, truï nôi haïnh khoù ñöôïc, gioáng nhö nöôùc döøng laïi. Ñaõ truï neân giaûi thoaùt, ñaõ giaûi thoaùt neân truï. Ñöùc Theá toân ñaõ noùi ñònh naày coù coâng ñöùc gì, coù quaû baùo gì? Khi ñoù, Tröôûng giaø A-nan hoûi vò Tyø-kheo kia: OÂng ñaõ ñöôïc ñònh naày chaêng? Vò Tyø-kheo kia nghó raèng: Nhö ñieàu ta ñaõ e ngaïi, nay quaû nhieân Tröôûng giaø A-nan ñaõ hoûi y nhö vaäy! Nghó Döùt, lieàn im laëng.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 46 164

Toân giaû A-nan beøn noùi raèng: Neáu Tyø-kheo truï trong ñònh Taâm Voâ Töôùng, thì khoâng taêng, khoâng bôùt, cho ñeán noùi roäng. Phaät noùi ñònh naày coù taát caû quaû baùo ñöôïc taát caû tri kieán, coù theå sinh trí tueä, tu ñaïo heát laäu. OÂng khoâng bao laâu nöõa seõ ñöôïc phaùp naày. Khoâng taêng nghóa laø döùt tröø ngaõ kieán. Khoâng bôùt nghóa laø döùt boû ngaõ sôû kieán. Naêm ngaõ kieán, möôøi laêm ngaõ sôû kieán cuõng gioáng nhö theá. Khoâng taêng laø sinh töû, khoâng bôùt laø Nieát-baøn. Truï trong haïnh khoù ñöôïc thöôøng duïng coâng, thöôøng coù chôù laøm. Nhö nöôùc döøng laïi, nghóa laø ví nhö nöôùc töø nguoàn kia chaûy ra, döøng laïi ôû moät choã, khoâng coøn doøng chaûy khaùc. Ñònh kia cuõng theá truï ôû moät duyeân, khoâng coù duyeân khaùc. Vì truï neân giaûi thoaùt, laø giaûi thoaùt cuûa töï theå. Vì giaûi thoaùt neân truï, laø giaûi thoaùt trong thaân. ÔÛ ñaây noùi khoâng laø voâ töôùng. ÔÛ choã khaùc cuõng noùi voâ töôùng laø khoâng. Nhö Kinh Phaùp AÁn noùi: Neáu döùt saéc töôùng, quaùn saéc, cho ñeán noùi roäng. Töôùng chuùng sinh laø töôùng caûnh giôùi. Neáu Tyø-kheo kia nhaän thaáy ôû phaùp khoâng thì seõ loaïi tröø töôùng chuùng sinh, ñoái vôùi caûnh giôùi khoâng thaáy coù töôùng nam, töôùng nöõ. Cho neân, Toân giaû Cuø-sa noùi raèng: Töôùng chuùng sinh laø töôùng caûnh giôùi. Neáu coù haønh khoâng naày, thì ñoái vôùi caûnh giôùi seõ khoâng thaáy coù töôùng nam, töôùng nöõ. Noùi kieán ñaïo laø voâ töôùng, nhö noùi: Phaïm chí Muïc-kieàn-lieân Ñeà- xaù khoâng noùi ngöôøi thöù saùu thöïc haønh voâ töôùng phaûi chaêng? Theá naøo laø ngöôøi thöù saùu thöïc haønh voâ töôùng? Ñaùp: Ngöôøi thöù saùu thöïc haønh voâ töôùng nghóa laø Kieân tín, Kieân phaùp. Vì sao? Vì Kieân tín, Kieân phaùp, ñoù laø voâ töôùng, khoâng theå ñeám, khoâng theå deã bieát, ôû ñaây, ôû kia, hoaëc laø khoå phaùp nhaãn, hoaëc laø khoå phaùp trí, cho ñeán ñaïo tyû

nhaãn, tyû trí. Hoûi: Vì sao kieán ñaïo goïi laø voâ töôùng? Ñaùp: Do leõ ñaïo naày laø ñaïo nhanh choùng, laø ñaïo khoâng khôûi taâm troâng mong. Taâm giaûi thoaùt khoâng lay ñoäng laø voâ töôùng: nhö noùi: Tröôûng giaø Giaø- baø- ña tham duïc laø töôùng, giaän si laø töôùng, taâm giaûi thoaùt khoâng lay ñoäng laø voâ töôùng toái thaéng. Hoûi: Vì sao taâm khoâng lay ñoäng, giaûi thoaùt goïi laø voâ töôùng? Ñaùp: Vì phieàn naõo laø töôùng, taâm ngöôøi kia khoâng bò phieàn naõo che laáp, khoâng bò laøm hö hoaïi, khoâng laáy treân chaáp döôùi, chaúng phaûi khoâng ñöôïc töï taïi. Cho neân noùi: Taâm khoâng lay ñoäng giaûi thoaùt goïi laø voâ töôùng.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 46 165

Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, goïi laø voâ töôùng, nhö noùi: Ta thöôøng duïng coâng maø ñöôïc ñònh Taâm Voâ Töôùng. Hoûi: Vì sao Phi töôûng Phi phi töôûng xöù ñöôïc goïi laø ñònh voâ töôùng? Ñaùp: Vì Phi töôûng Phi phi töôûng xöù ngu toái, khoâng beùn nhaïy, khoâng quyeát ñònh, vaãn nghi ngôø khoâng hieåu roõ töôùng höõu töôûng, khoâng hieåu roõ töôùng Voâ töôûng. Noùi voâ töôùng laø voâ töôùng, nhö trong ñaây noùi laø Kinh noùi: Phaät ôû nöôùc Xaù Veä, ñang truï taïi maãu ñöôøng Di giaø la ôû Tinh xaù phöông Ñoâng. Baáy giôø, Tröôûng giaø A-nan ñeán choã Phaät, ñaàu maët leã döôùi chaân Phaät, baïch Phaät: Baïch Theá toân! Thuôû tröôùc, vaøo moät luùc noï, Theá toân ñang truï taïi thoân Di chaâu traù cuûa doøng hoï Thích, con theo haàu Ñöùc Theá toân ñaõ nghe nghóa nhö theá naày: Nay ta thöôøng truï ôû tam-muoäi Khoâng, con kheùo thoï trì, nhôù laïi lôøi noùi nhö theá khoâng? Phaät baûo A-nan: Nhö lôøi ñaõ noùi maø kheùo, thoï trì nhôù laïi lôøi ta ñaõ noùi khoâng khaùc! Hoûi: Neáu ñaõ kheùo thoï trì thì khoâng neân sinh ngôø vöïc. Neáu coøn sinh ra hoaøi nghi thì khoâng goïi laø kheùo thoï trì? Ñaùp: Do vieäc naày neân goïi laø kheùo thoï trì. Vì sao? Vì khoâng sinh taø kieán, khoâng truyeàn daïy ngöôøi khaùc, khoâng heà queân maát! Hoûi: Nhö Tröôûng giaø A-nan hoïc roäng, toång trì taùm vaïn nhoùm phaùp do baäc Nhaát thieát trí ñaõ noùi, ñaõ duøng ñoà ñöïng chaùnh nieäm ñeå ñöïng, vì sao chæ trong moät tröôøng hôïp maø coøn sinh taâm hoaøi nghi? Ñaùp: Vì khi nghe phaùp naày, taâm cuûa Toân giaû A-nan coù luùc saàu naõo, vì caùc ngöôøi hoï Thích bò haïi. Ñoù laø nhaân duyeân cuûa luaän naày. Nhö vua Löu ly ngu si ñaõ gieát haïi caùc ngöôøi Thích. Baáy giôø, Toân giaû A-nan daãn moät Tyø-kheo vaøo thaønh Ca-tyø-la. Khi tröôùc, thaønh naày nhö thaønh cuûa chö Thieân, hoâm nay thaønh aáy nhö goø ñoáng, moà maû, vì khi keû ñòch ruùt lui, haàu heát caùc böùc töôøng thaáp, caùc veä caàu, caùc cöûa soå treân döôùi ñaõ coù ôû caùc laàu gaùc ñeàu huûy hoaïi. Caùc ao, suoái trong ñeàu bò khuaáy ñuïc. Caùc thöù chim hoàng nhaïn, uyeân öông, chim coâng, chim keùt, Cuø-sí-la bò khoùi löûa eùp ngaët, ñeàu bay boãng treân hö khoâng. Caùc beù trai beù gaùi keâu khoùc, chaïy theo sau Toân giaû A-nan noùi raèng: “Ñaïi ñöùc A-nan! Meï con vöøa qua ñôøi, cha con vöøa môùi maát!” Baáy giôø, Tröôûng giaø A-nan ñeán tinh xaù cuûa Phaïm chí ôû xöù Tu-ca- la, nôi vua Löu-ly ngu si ñaõ choân caùc Thích töû thaønh Ca-tyø-la, moät nöûa thaân trong ñaát, roài duøng saét vuïn ñoå laáp xuoáng, ñaõ gieát cheát baûy vaïn baûy ngaøn Hieàn, Thaùnh. Luùc aáy, Toân giaû A-nan thaáy vieäc naày roài, caøng theâm buoàn saàu!

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 46 166

Laïi nöõa, Theá toân caùc caên khoâng khaùc, taâm Ngaøi an truï, khoâng lay ñoäng nhö nuùi. Ngaøi ñaõ kheùo ñieàu phuïc taâm mình nhö böng baùt daàu, cheá ngöï naêm caên nhö ngöïa nhìn thaúng ñi vaøo thaønh Ca-tyø-la. Khi ñoù, Tröôûng giaø A-nan thaáy dung maïo Ñöùc Theá toân vui veû, beøn nghó raèng: Thaân toäc cuûa ta ly bieät, nôi sinh bò huûy hoaïi, Ñöùc Theá toân thì khoâng nhö vaäy! Nay ta khoå naõo maø taâm Ñöùc Theá toân khoâng lay ñoäng nhö nuùi! Ñöùc Theá toân bieát yù nghó cuûa Toân giaû A-nan neân baûo: Vì Ta thöôøng truï trong tam-muoäi Khoâng, coøn taâm oâng thì truï ôû töôûng thoân xoùm. Ta truï ôû töôûng A-luyeän-nhaõ, coøn oâng truï ôû töôûng thaân toäc, taøi truï ôû töôûng phaøm phu, oâng taïo ra xöù töôûng cuûa chuùng sinh, ta thöïc haønh töôûng phaùp ñaày ñuû. Baáy giôø, Ñöùc Theá toân bieát Toân giaû A-nan vaø caùc Tyø-kheo khoâng theå haønh ñaïo, beøn daãn caùc Tyø-kheo xoay vaàn ñi ñeán maãu ñöôøng Di-giaø- la cuûa tinh xaù phía Ñoâng nöôùc Xaù Veä. Luùc naày, Tröôûng giaø A-nan saàu naõo bôùt daàn, ñi ñeán choã Phaät ñaàu maët leã döôùi chaân Phaät, baïch Phaät raèng noùi roäng nhö treân. Do vieäc naày, neân khi A-nan hoûi Ñöùc Phaät veà vieäc aáy trong taâm saàu naõo. Nghe Phaät noùi: Ta thöôøng truï cuûa tam-muoäi Khoâng... do ñaáy sinh nghi. Hoûi: Phaät noùi: Ta thöôøng truï trong khoâng, laø truï ôû Khoâng naøo? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Truï ôû Khoâng Voâ sôû haønh. Vì sao? Vì chaúng coù khoâng sôû haønh, khi thuaän theo thöïc haønh boán phaùp oai nghi, ba oai nghi coøn laïi laø Khoâng, luùc oai nghi khaùc cuõng theá. Lôøi bình: Neân noùi raèng: Truï trong taùnh Khoâng. Vì sao? Vì chæ quaùn phaùp taùnh. Cho neân Tyø-kheo A-nan, neáu muoán thöôøng truï trong Khoâng, neân quaùn thoân xoùm vaø chuùng sinh, truï töôûng A-luyeän-nhaõ. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo ñeàu nghó raèng: Truï trong phaùp Khoâng naày laø phaùp baát coäng cuûa Phaät. Phaät vì muoán tröø boû söï ngôø vöïc cuûa taâm Tyø-kheo, neân baûo Toân giaû A-nan: Neáu Tyø-kheo naøo muoán thöôøng truï trong tam-muoäi Khoâng, taát nhieân phaûi boû töôûng thoân xoùm vaø töôûng chuùng sinh, truï ôû töôûng A-luyeän-nhaõ! Hoûi: Vì sao Phaät baûo Tyø-kheo döùt boû hai töôûng naày? Ñaùp: Vì caùc Tyø-kheo ñoái vôùi hai töôûng naày sinh ra khoå naõo. Neáu Toân giaû A-nan vaø caùc Tyø-kheo ñaõ loaïi tröø töôûng thoân xoùm vaø töôûng chuùng sinh, truï töôûng A-luyeän-nhaõ thì seõ taïo ra töôûng ñòa, cho ñeán taïo ra töôûng Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Hoûi: Vì sao trong baát cöù luùc naøo, Ñöùc Theá toân tröø boû töôûng phaåm haï, noùi töôûng phaåm thöôïng, khoâng noùi veà caên baûn cuûa töôûng ñoù?

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 46 167

Ñaùp: Vì thuyeát naày laø phaùp cuõ, Chö Phaät nhieàu nhö soá caùt soâng Haèng, ôû quaù khöù noùi phaùp ñeàu nhö theá. Laïi nöõa, vì muoán cho nhöõng lôøi Phaät noùi khoâng xen laãn. Neáu Ñöùc Theá toân noùi maø khoâng loaïi tröø töôûng phaåm döôùi, chæ noùi töôûng phaåm treân thì phaùp Phaät noùi seõ xen laãn. Chö Phaät noùi phaùp khoâng heà xen laãn. Laïi nöõa, vì muoán traùnh loãi noùi phaùp truøng laäp. Neáu Ñöùc Theá toân khoâng loaïi tröø töôûng phaåm haï,ï chæ noùi veà töôûng

phaåm thöôïng, töùc laø noùi phaùp truøng laép. Chö Phaät, Theá toân khoâng noùi phaùp truøng laép! Baát cöù luùc naøo cuõng trong taát caû luùc ñeàu noùi veà caên baûn thì vaên kinh seõ nhieàu. Laïi nöõa, vì muoán hieån baøy ñaïo luaän nghò. Vôùi ñaïo luaän nghò, neáu coù noùi naêng, thì phaûi khaúng ñònh lôøi noùi cuûa mình. Neáu quyeát ñònh laäp laïi lôøi noùi tröôùc thì seõ huûy hoaïi ñaïo lyù luaän nghò. Ñöùc Phaät laø Luaän sö khoâng coù ñoái thuû, vì Ngaøi ñaõ kheùo nhaän bieát ñaïo luaän nghò. Hoûi: Noùi töôûng thoân xoùm laø noùi leân vieäc gì? Cho ñeán noùi töôûng cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù laø noùi leân vieäc gì? Ñaùp: Töôûng thoân xoùm laø noùi leân töôûng veà thaønh Ca-tyø-la. Töôûng chuùng sinh laø noùi leân töôûng veà doøng hoï Thích. Töôûng A-luyeän-nhaõ laø noùi leân töôûng veà Tinh xaù Ni-caâu-ñaø, cuõng noùi leân töôûng nôi haønh ñaïo cuûa caùc Tyø-kheo. Töôûng ñòa: Laø hieän quaùn saéc, laø töôûng veà tan hoaïi. Vì sao? Vì coù saéc neân môùi coù vieäc chaët ñöùt tay, chaân, tai, muõi v.v... Töôûng khoå, khoâng: Laø noùi leân töôûng quaùn Khoâng, cho ñeán töôûng Phi töôûng Phi phi töôûng xöù laø hieän quaùn töôûng cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Laïi nöõa, töôûng thoân xoùm laø möôøi laêm ngaõ sôû kieán. Töôûng chuùng sinh: Laø naêm ngaõ kieán. Töôûng xöù A-luyeän-nhaõ laø tam-muoäi Khoâng. Töôûng ñòa laø sôû duyeân. Caùc ñoái trò cuûa ñòa kia laø ñònh Voâ saéc. Laïi nöõa, töôûng thoân xoùm laø khí theá giôùi coõi Duïc, Töôûng chuùng sinh laø theá giôùi cuûa chuùng sinh coõi Duïc. Töôûng A-luyeän-nhaõ: Laø töôûng cuûa ñòa Sô thieàn, Nhò thieàn, laø ñeä Tam thieàn, ñeä Töù thieàn. Caùc ñoái trò cuûa thieàn kia, laø ñònh Voâ saéc. Laïi nöõa, töôûng thoân xoùm laø coõi Duïc. Vì sao? Vì coõi Duïc ñöôïc goïi laø thoân xoùm, nhö keä noùi: Neáu cheá ngöï thoân xoùm Cuõng khoâng maéng, buoäc, haïi Khoå, vui, taâm baát ñoäng.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 46 168

Ñoù goïi laø Tyø-kheo! Töôûng chuùng sinh laø Sô thieàn. Vì sao? Vì trong chuùng sinh kia coù quyeán thuoäc, coù keû treân ngöôøi döôùi. Töôûng A-luyeän-nhaõ laø ñeä Nhò thieàn. Vì sao? Vì ñeä Nhò thieàn laø phaùp vaéng laëng cuûa Hieàn Thaùnh. Töôûng ñòa laø ñeä Töù thieàn. Vì sao? Vì trong ñòa kia coù thaéng xöù, Nhaát thieát xöù, neân caùc ñoái trò cuûa ñòa kia laø ñònh Voâ saéc. A-nan, ñoù goïi laø nhaäp khoâng voâ thöôïng, goïi laø heát laäu, khoâng duïng coâng nhieàu, taâm ñöôïc giaûi thoaùt. Hoûi: Theá naøo laø thöôøng duïng coâng, taâm ñöôïc giaûi thoaùt, khoâng duïng coâng nhieàu taâm ñöôïc giaûi thoaùt? Ñaùp: Thôøi giaûi thoaùt duïng coâng nhieàu. Phi Thôøi giaûi thoaùt khoâng duïng coâng nhieàu. Laïi nöõa, naêm loaïi A-la-haùn goïi laø duïng coâng nhieàu. A-la-haùn baát ñoäng khoâng duïng coâng nhieàu. Neáu döïa vaøo Vò chí, trung gian, ba ñònh Voâ saéc maø ñöôïc giaûi thoaùt thì goïi laø duïng coâng nhieàu. Neáu döïa vaøo thieàn caên baûn maø ñöôïc giaûi thoaùt thì goïi laø khoâng duïng coâng nhieàu. Laïi coù ba tam-muoäi, ñoù laø: Tam-muoäi Khoâng khoâng. Tam-muoäi Voâ nguyeän voâ nguyeän. Tam-muoäi Voâ töôùng voâ töôùng Theá naøo laø tam-muoäi Khoâng khoâng? Ñaùp: Luaän Thi Thieát noùi: Neáu Tyø-kheo quaùn höõu laäu nhaän laáy haønh laø khoâng, höõu laäu ñoù nhaän laáy haønh trong khoâng, neân khoâng coù phaùp thöôøng, khoâng bieán ñoåi, laø khoâng, voâ ngaõ, voâ ngaõ sôû, khi nghó nhö theá, laïi sinh taâm phaùp taâm sôû, quaùn taâm

tö duy tröôùc kia laø khoâng thì trong khoâng aáy khoâng coù phaùp thöôøng, khoâng bieán ñoåi, laø khoâng, voâ ngaõ, voâ ngaõ sôû! Ví nhö coù ngöôøi muoán ñoát möôøi khuùc goã, traêm khuùc goã, ngaøn khuùc goã thì phaûi chaát thaønh ñoáng roài nhuùm löûa ñeå ñoát. Caàm moät thanh caây daøi, ñöùng beân caïnh ñoáng cuûi, neáu coù khuùc goã naøo laên xuoáng khoâng ñoát ñöôïc, thì duøng caây daøi ñoù xoác goã trôû laïi ñoáng löûa. Bieát caùc khuùc goã ñaõ chaùy roài thì caây daøi caàm trong tay cuõng neùm vaøo löûa. Ngöôøi tu haønh cuõng theá, tröôùc quaùn höõu laäu, nhaän laáy haønh laø Khoâng, noùi roäng nhö treân. Theá naøo laø tam-muoäi Voâ nguyeän voâ nguyeän? Ñaùp: Neáu Tyø-kheo quaùn höõu laäu, nhaän laáy haønh laø phaùp voâ thöôøng, ñoåi thay, luùc nghó nhö theá, laïi sinh khôûi phaùp taâm, taâm sôû, quaùn taâm ñaõ nghó raèng tröôùc cuõng laø phaùp voâ thöôøng, bieán ñoåi, nhö ngöôøi ñoát goã, noùi roäng nhö treân. Tyø-kheo cuõng theá! Quaùn höõu laäu, nhaän laáy Haønh laø voâ thöôøng, cho ñeán noùi roäng. Ñoù goïi laø voâ nguyeän voâ nguyeän.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 46 169

Theá naøo laø tam-muoäi Voâ töôùng voâ töôùng? Ñaùp: Neáu Tyø-kheo quaùn phaùp tòch dieät, ñoù laø lìa, laø vi dieäu, goïi laø heát aùi, lìa duïc, laø Nieát-baøn dieät taän. Luùc nghó nhö theá, laïi sinh ra phaùp taâm, taâm sôû, quaùn taâm tö duy tröôùc cuõng laø vaéng laëng, cho ñeán noùi roäng nhö treân. Ñoù goïi laø voâ töôùng, voâ töôùng. Ngöôøi soaïn A-tyø-ñaøm noùi raèng: Tam-muoäi Khoâng quaùn naêm thuû aám laø khoâng, keá laø sinh tam-muoäi Khoâng khoâng, töùc quaùn khoâng laø khoâng, khoâng cuûa oâng cuõng khoâng. Tam-muoäi Voâ nguyeän quaùn naêm thuû aám laø voâ thöôøng, sau ñoù sinh Tam-muoäi Voâ nguyeän voâ nguyeän, quaùn voâ nguyeän tröôùc, voâ nguyeän cuûa oâng cuõng laø voâ thöôøng. Tam-muoäi Voâ töôùng quaùn Nieát-baøn vaéng laëng, sau ñoù sinh Tam- muoäi Voâ töôùng, voâ töôùng, quaùn tam-muoäi Voâ töôùng tröôùc laø phi soá tòch dieät, tam-muoäi Voâ töôùng cuûa oâng laø phi soá dieät. Khoâng coù ba töôùng neân cuõng laø tòch dieät. Ví nhö khi ngöôøi Chieân-ñaø-la ñoát töû thi, tay caàm thanh caây daøi ñi voøng quanh töû thi. Neáu trong soá ñoù coù töû thi naøo rôùt xuoáng thì duøng thanh caây daøi aáy kheàu, gom vaøo ñoáng. Khi bieát töû thi ñaõ ñöôïc ñoát chaùy heát cuõng neùm thanh caây daøi naày vaøo löûa. tam-muoäi Khoâng cuõng nhö theá, quaùn naêm thuû aám laø khoâng, sau ñoù sinh tam-muoäi Khoâng khoâng, quaùn tam-muoäi Khoâng nôi oâng cuõng laø Khoâng! Voâ nguyeän, voâ töôùng cuõng noùi gioáng nhö theá. Hoûi: Laøm theá naøo ñaït ñöôïc tam-muoäi naày? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Laø ôû beân kieán ñaïo maø ñöôïc, nhö ñaúng trí ôû beân kieán ñaïo. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Khi lìa duïc coõi Duïc, nhö taâm bieán hoùa. Lôøi bình: Neân noùi nhö theá: Neáu ngöôøi neân ñöôïc tam-muoäi, thì khi lìa duïc cuûa Phi töôûng Phi phi töôûng xöù, coù theå ñöôïc phöông tieän hieän ôû tröôùc. Hoûi: Coù bao nhieâu trí, sau khôûi tam-muoäi naày hieän ôû tröôùc? Ñaùp: Coù boán: Phaùp trí, tyû trí, khoå trí, dieät trí. Toùm laïi laø boán trí sau: Ngöôøi coõi Duïc coù ba trí sau laø: Phaùp trí, khoå trí, dieät trí. Coõi Saéc, coõi Voâ saéc cuõng coù ba trí sau laø: Tyû trí, khoå trí, dieät trí. Neáu laø coõi Duïc, thì tam- muoäi nhö Khoâng Khoâng v.v... döïa vaøo ñaïo voâ laäu thuoäc

thieàn Vò chí, veà sau seõ khôûi hieän ôû tröôùc. Phi töôûng Phi phi töôûng xöù döïa vaøo ñaïo voâ laäu thuoäc Voâ sôû höõu xöù, veà sau seõ khôûi hieän ôû tröôùc. Ngoaøi ra, laø döïa vaøo ñaïo voâ laäu cuûa ñòa mình, veà sau seõ khôûi hieän ôû tröôùc. Giôùi laø: ÔÛ ba coõi, ñòa laø: ÔÛ möôøi moät ñòa. Thaân, nöông döïa, laø nöông vaøo thaân coõi Duïc.

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 46 170

Haønh: Khoâng thì coù hai haønh, khoâng khoâng thì coù moät haønh, chæ laø haønh khoâng. Hoûi: Vì sao khoâng coù hai haønh, khoâng khoâng chæ coù moät haønh? Ñaùp: Vì ôû haønh khoâng, haønh tam muoäi khoâng sinh sau. Laïi nöõa, haønh naày traùi vôùi höõu, coù theå xaû sinh töû. Caên thieän naày coù theå quaùn voâ laäu laø loãi laàm, huoáng chi laø sinh töû! Hoûi: Vì sao khoâng haønh haønh voâ ngaõ? Ñaùp: Neáu thaáy caùc phaùp voâ ngaõ maø khoâng thaáy khoâng, thì duø coù chaùn lìa sinh töû, taâm vaãn khoâng vöôït hôn! Neáu nhaän thaáy caùc phaùp khoâng, thì taâm chaùn lìa sinh töû seõ vöôït hôn. Nhö ngöôøi ôû treân ñöôøng, khi ñi moät mình thì khoâng coù gì lo buoàn, neáu coù baïn cuøng ñi, khi chia tay, seõ caûm thaáy raát buoàn baõ! Ngöôøi nhaän thaáy phaùp khoâng kia cuõng gioáng nhö theá. Voâ nguyeän haønh möôøi haønh, voâ nguyeän voâ nguyeän chæ haønh haønh voâ thöôøng. Hoûi: Vì sao voâ nguyeän haønh möôøi haønh coøn voâ nguyeän voâ nguyeän chæ haønh haønh voâ thöôøng? Ñaùp: Vì ôû haønh voâ thöôøng, haønh voâ nguyeän sinh sau. Laïi nöõa, vì haønh naày traùi vôùi höõu töôùng, neân coù theå xaû sinh töû. Caên thieän naày coù theå quaùn ñaïo voâ laäu laø loãi laàm, huoáng chi laø sinh töû! Vì sao khoâng haønh haønh khoå? Ñaùp: Vì khoâng quaùn ñaïo, neân taïo ra haønh nhö theá. Vì sao khoâng haønh haønh taäp v.v...? Ñaùp: Neáu ñaõ haønh haønh taäp v.v... thì seõ quaùn Thaùnh ñaïo laø phaùp coù noái tieáp. Vì sao khoâng haønh boán haønh nhö ñaïo v.v...? Ñaùp: Neáu haønh haønh ñaïo v.v..., thì seõ thích ñaùng vôùi Thaùnh ñaïo, khoâng goïi laø loãi laàm. Voâ töôùng haønh boán haønh. Voâ töôùng, voâ töôùng haønh chæ coù haønh. Hoûi: Vì sao voâ töôùng haønh boán haønh, coøn voâ töôùng - voâ töôùng chæ haønh haønh chæ? Ñaùp: Vì ôû haønh chæ, haønh voâ töôùng sinh sau. Hoûi: Vì sao khoâng cuûa haønh dieät? Ñaùp: Dieät coù hai thöù: Coù phi soá dieät vaø voâ thöôøng dieät: Khoâng bieát laø duyeân vôùi dieät naøo? Vì sao khoâng haønh haønh dieäu? Ñaùp: Phaùi Ba-giaø-la-na noùi: Theá naøo laø phaùp dieäu? Laø phaùp voâ vi,

SOÁ 1546 - LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA - Quyeån 46 171

voâ laäu. Phaùp dieäu ñoù laø phaùp trung, cho neân khoâng haønh haønh dieäu . Hoûi: Vì sao khoâng thöïc haønh haønh lìa? Ñaùp: Phaùi Ba-giaø-la-na noùi: Theá naøo laø phaùp lìa? Ñaùp: Giôùi thieän leä thuoäc coõi Duïc, ñònh thieän laø phaùp xuaát ly coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Phaùp hoïc, phaùp Voâ hoïc vaø soá dieät, nhöõng phaùp ñoù khoâng coù moät töôùng duyeân, laø khoâng - khoâng, voâ nguyeän - voâ nguyeän. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Duyeân saùt-na cuûa Thaùnh ñaïo sau cuøng. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Duyeân saùt-na cuûa Thaùnh ñaïo sau cuøng ñeàu coù naêm aám. Hoaëc coù ngöôøi noùi Duyeân vôùi Thaùnh ñaïo trong moät ñôøi. Hoaëc coù ngöôøi noùi:

Duyeân vôùi Thaùnh ñaïo trong moät ñôøi, ñi chung naêm aám. Voâ töôùng, voâ töôùng duyeân vôùi phi soá dieät. Nieäm xöù: Laø phaùp nieäm xöù. Veà trí: Ñi chung vôùi ñaúng trí. Veà Ñònh: Töùc laø ñònh. Veà Caên: Toùm laïi laø töông öng vôùi ba caên. Ñôøi: ÔÛ ba ñôøi. Duyeân vôùi ñôøi: Khoâng Khoâng, Voâ nguyeän voâ nguyeän. Hoaëc noùi raèng: Duyeân saùt-na cuûa Thaùnh ñaïo sau cuøng, nghóa laø quaù khöù, hieän taïi duyeân vôùi quaù khöù, vò lai. Ñaàu tieân neân sinh: Duyeân nôi hieän taïi, Saùt-na vò lai khaùc: Duyeân vôùi ba ñôøi. Hoaëc noùi raèng: Duyeân vôùi Thaùnh ñaïo trong moät ñôøi, nghóa laø: Khoâng khoâng, Voâ nguyeän, voâ nguyeän, caû hai ñeàu duyeân vôùi ba ñôøi. Voâ töôùng, voâ töôùng duyeân vôùi chaúng phaûi ñôøi. Veà thieän, baát thieän, voâ kyù: Laø thieän. Duyeân thieän, baát thieän, voâ kyù thì khoâng khoâng, voâ nguyeän voâ nguyeän duyeân thieän, voâ töôùng voâ töôùng duyeân voâ kyù. Leä thuoäc: Laø leä thuoäc ba coõi. Duyeân vôùi leä thuoäc hay khoâng leä thuoäc ba coõi; laø: Duyeân khoâng leä thuoäc. Laø Hoïc, Voâ hoïc, Phi hoïc Phi Voâ hoïc: Laø phi hoïc phi Voâ hoïc. Duyeân Hoïc, Voâ hoïc, Phi hoïc Phi Voâ hoïc: khoâng khoâng, voâ nguyeän voâ nguyeän duyeân vôùi Voâ hoïc. Voâ töôùng, voâ töôùng duyeân vôùi Phi hoïc Phi Voâ hoïc. Laø kieán ñaïo döùt, tu ñaïo döùt, khoâng döùt: Laø tu ñaïo döùt. Duyeân kieán ñaïo döùt, tu ñaïo döùt, khoâng döùt: duyeân khoâng döùt. Duyeân danh, duyeân nghóa: Laø duyeân nghóa. Duyeân vôùi thaân mình, thaân ngöôøi, chaúng phaûi thaân: nghóa laø Khoâng

khoâng, voâ nguyeän voâ nguyeän duyeân vôùi thaân mình. Voâ töôùng voâ töôùng duyeân vôùi chaúng phaûi thaân. Hoûi: Xöù naøo khôûi tam-muoäi naày? Ñaùp: ÔÛ trong coõi Duïc, chaúng phaûi coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Ñöôøng: Laø trong ñöôøng ngöôøi, chaúng phaûi ñöôøng khaùc, laø ba chaâu thieân haï trong ñöôøng ngöôøi, chaúng phaûi chaâu Uaát-ñôn-vieät. Döïa vaøo thaân nam, thaân nöõ: Ñeàu coù theå. Cuø-sa Baït Ma noùi raèng: Chæ ôû chaâu Dieâm-phuø-ñeà, chaúng phaûi phöông khaùc! Döïa vaøo thaân nam, chaúng phaûi thaân nöõ. Vì sao? Vì caên thieän naày döïa vaøo thaân cöôøng traùng, vöõng chaéc, thaân ngöôøi nöõ thì yeáu keùm! Lôøi bình: Nhö thuyeát tröôùc laø toát. Vì sao? Vì taâm ngöôøi nam ñöôïc töï taïi, ñònh ñöôïc töï taïi. Ngöôøi nöõ taâm cuõng ñöôïc töï taïi, ñònh cuõng töï taïi. Laø ngöôøi Höõu hoïc hay ngöôøi Voâ hoïc? Laø ngöôøi Voâ hoïc. Laø Thôøi giaûi thoaùt hay phi Thôøi giaûi thoaùt? Laø phi Thôøi giaûi thoaùt. Vì sao? Vì nhöõng ngöôøi naøo coù theå khôûi ñònh naày? Nghóa laø ñöôïc töï taïi ñoái vôùi ñònh, trong thaân khoâng coù phieàn naõo. Ngöôøi Tín giaûi thoaùt khoâng ñöôïc töï taïi ôû trong ñònh, cuõng chaúng phaûi khoâng coù phieàn naõo ôû trong thaân! Kieán ñaùo, maëc duø ñöôïc töï taïi ñoái vôùi ñònh, nhöng chaúng phaûi khoâng coù phieàn naõo trong thaân. Thôøi giaûi thoaùt duø khoâng coù phieàn naõo trong thaân, nhöng ñoái vôùi ñònh vaãn khoâng ñöôïc töï taïi! Phi Thôøi giaûi thoaùt thì khoâng coù phieàn naõo trong thaân, vaø ñöôïc töï taïi ñoái vôùi ñònh. Hoûi: Theá naøo laø tam-muoäi? Laø Saùt-na ban ñaàu hay saùt-na noái tieáp nhau veà sau. Neáu laø saùt-na ban ñaàu, thì saùt-na khaùc seõ laøm gì? Neáu laø söï noái tieáp nhau thì theo thuyeát cuûa Luaän Thöùc Thaân ñaõ noùi laøm sao hieåu ñöôïc? Nhö noùi: Neáu phaùp laø höõu laäu cuûa theá

tuïc, laø thuoäc veà thuû aám, töø beân trong khôûi, nhaân nôi tueä sinh, laø thieän, laø leä thuoäc coõi Duïc. Keá laø Thaùnh ñaïo sinh, duyeân voâ laäu, laø phaùp baát coäng, chæ coù baäc Thaùnh, khoâng chung vôùi phaøm phu? Traû lôøi: Coù. Khoâng - khoâng, voâ nguyeän - voâ nguyeän, voâ töôùng - voâ töôùng, leä thuoäc coõi Duïc? Ñaùp: Neân noùi raèng: Laø Saùt-na ñaàu tieân. Hoûi: Neáu vaäy thì saùt-na coøn laïi laø sao? Ñaùp: Laø gioáng vôùi caên thieän kia. Laïi coù ngöôøi noùi: Noái tieáp nhau: thì ñeàu laø. Hoûi: Neáu vaäy thì Luaän Thöùc Thaân noùi laøm sao hieåu ñöôïc? Ñaùp: Saùt-na ban ñaàu laø Thaùnh ñaïo, theo thöù lôùp duyeân voâ laäu. Saùt- na coøn laïi, duø chaúng phaûi Thaùnh ñaïo, nhöng theo thöù lôùp cuõng duyeân

voâ laäu. Hoûi: Luùc naøo khôûi ba tam-muoäi naày hieän ra ôû tröôùc? Ñaùp: Vaøo luùc nhaäp Nieát-baøn, khi A-la-haùn muoán nhaäp Nieát-baøn, töø nôi Thaùnh ñaïo khôûi roài, khôûi tam-muoäi naày hieän ôû tröôùc, töø tam-muoäi naày khôûi roài lieàn nhaäp Nieát-baøn. Khoâng khôûi laïi nöõa, töùc Thaùnh ñaïo khoâng khôûi laïi. Lôøi bình: Neân noùi raèng: Ñöôïc tam-muoäi aáy roài, muoán duøng phöông tieän khôûi hieän ôû tröôùc. Hoûi: Sau Thaùnh ñaïo, khôûi tam-muoäi naày hieän ôû tröôùc. Sau tam- muoäi naày, laïi khôûi Thaùnh ñaïo hieän ôû tröôùc ñöôïc chaêng? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Khoâng khôûi! Vì sao? Vì tam-muoäi naày gheùt Thaùnh ñaïo. Laïi coù ngöôøi noùi: Coù theå khôûi. Hoûi: Neáu coù theå khôûi, sao laïi goïi laø gheùt Thaùnh ñaïo? Ñaùp: Duø tam-muoäi naày khoâng öa Thaùnh ñaïo, nhöng khoâng nhö Thaùnh ñaïo gheùt boû. Vôùi höõu, sau Thaùnh ñaïo, vaãn khôûi taâm höõu laäu, huoáng chi laø sau ñònh naày khoâng khôûi taâm voâ laäu hay sao! Tuy nhieân, Thaùnh ñaïo theo thöù lôùp khôûi ñònh naày. Ñònh naày theo thöù lôùp khoâng khôûi taâm voâ laäu, ñöông nhieân ñònh naày chæ laø höõu laäu. Hoûi: Vì sao ñònh naày chæ laø höõu laäu? Ñaùp: Vì khoâng döùt tröø kieát. Hoûi: Vì sao baäc Thaùnh tu ñònh naày? Ñaùp: Vì boán vieäc neân tu: 1. Vì muoán truï ôû nieàm vui hieän phaùp. 2. Vì muoán daïo chôi. 3. Vì muoán quaùn saùt nhöõng vieäc ñaõ laøm. 4. Vì thoï duïng Thaùnh phaùp. Hôn nöõa, ñònh naày laø phaùp hôn heát neân baäc Thaùnh muoán haønh trì ñònh naày.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.